

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romæ, 1866

Caput I. Depositis Besuæ S. Prudentii reliquiis, varia ibi miracula ad illius
invocationem eduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](#)

Ar De S. Stephani reliquiis, Hierosolymis constantinopolim (absque farto tamen) allatis, Marcellinus aut in Chronico ad annum 439: Eudocia, uxor Theodosii principis, ab Hierosolymis urbem regiam remeavit, beatissimi Stephani, primi martyris, reliquias (manum scilicet, ut aiunt) quae in basilica S. Laurentii posita venerantur, secum deferens. Et Theodorus lector apud Henricum Valesium pag. 568: Eo (Theodosio Juniore) regnante, deposita sunt reliquia SS. Stephani, Laurentii et Hagnes in martyrio S. Laurentii, die vicesima prima mensis Septembris. Et eodem die celebratur illuc eorum memoria usque ad hodiernum diem. At non hue fortasse resperxit Theobaudus; sed fabulam illam, que apud Surium est ad diem 3 Augusti; quaque S. Stephani corpus jam inde a Constantini Magni tempore Constantinopolim allatum dicitur per Julianam viduam, que viri sui, juxta S. Stephani corpus et in simili tumulo sepulti, corpus auferre se rata, non hujus, sed S. Stephani corpus Constantinopolim detulerit; sed fabula hac ex Marcellino et Theodoro Lectore satis refellitur.

B s Signatur ea S. Nicolai Translatio in Martyrologio Romano ad diem 9 Maii his verbis: Bari quoque in Apulia translatio S. Nicolai, episcopi ex Myra, civitate Lyciae, de qua Sigebertus apud Miricum ad annum 1087 huc scribit: In Italia Venetianis mediantibus auferre corpus sancti Nicolai a Myrea Lyciae, a Turci desolata, praecoccupaverunt eos Varenses cives, numero 47, et ab Antiochia Myream venientia a 4 monachis, tantum ibi inventis, extorserunt sibi ostendi tumbam Sancti: qua effracta, ossa Sancti in olei liquore natantia integrum numero extrarunt, et Varin (Barium) cum gloria attulerunt. Facta est haec translatio anno 745 a depositione sancti Nicolai. Historiam Translationis hujus ex Joanne archidiacono Barensti, qui illam sub annum 1088 scripsit, latius explicatam habes apud Surium ad diem 9 Maii pag. 416 et seqq.

t Vezeliacum (Vezelay) Burgundia oppidum est in diocesi Augustodunensi: condidit illic sanctimonialium monasterium seculo nono Gerardus comes; sed brevi a Saracenis oversum et a Gerardo instauratum monachii Benedictini incolvere. Hujus loci monachum, Badilonem dictum, S. Maria Magdalene reliquias eo detulisse, aiunt: sed unde acceptas? Id ipsos monachos Vezeliacenses latuisse, ait Sollerius tom. V Julii pag. 12; sed seculo duodecimo eam apud illos invaluisse opinionem, quam Theobaudus sequitur, corpus S. Mariae Magdalena ex Provincia, ino ex ipsa Aquesextensi urbe ad suum canonicum delatum fuisse, furtim nempe a Badiloni surreptum. Contra Provinciales S. Mariae Magdalene corpus penes se et fuisse, et remansisse, contendunt; quorum sententiae ut verosimillimum Sollerius subscribit, quidquid in contrarium variis scripserint. Consule, si libet, illius Commentarium in Vitam S. Mariae Magdalena, ubi hanc controversiam §§ 11, 12, 13 et 14 multis est persecutus.

u Verum et ea de re inter Benedictinos ipsos lis est non exigua: utul sit, Translationis hujus Historiam, auctore Adalberto Floriacensi monacho, edidit notisque illustravit Henschenus tom. 3 Martii a pag. 302.

x Licitum id olim a nonnullis, sed male, putabatur.

Octobris Tomus III.

y Hinc Castellanum, qui anno 885; et Tillemonium, qui 887 S. Prudentii corpus Besuam delatum scribunt, corriges.

z Id est, 7 Octobris: perperam igitur signat hic Castellanus & Septembri, 20 vero Octobris Gualtherotus. Vide num. 23 Comment. prævii.

aa Recentes tamen, die 6 Octobris S. Prudentium colti, scribunt. Vide num. 4 Comment. prævii.

bb Burgundia primaria civitas est.

cc De S. Hilario, Pictaviensi episcopo, actum est ad diem 15 Januarii, et tom. VII. Maii a pag. 594: verum nihil ibi alibi invente translati Divisionem ejus reliquiis.

dd De S. Radegunde regina pariter actum est in Opero nostro tom. III mensis Augusti ad diem 13 ubi in Commentario ad illius Acta prævio num. 83 S. Radegundis corpus usque ad annum Christi 1562, quo Calvinistarum rabie combustum fuit, Pictavi conservatum fuisse dicitur; non ita tamen, quia subinde alibi delituerit, ut in Quintinianensi non procul Pictario Benedictinorum monasterio ob crebras subitasque Normannorum irruptiones aliquando delituit. Ita fieri etiam potuit, ut, quod Theobaudus ait, fuerit aliquando ob imminentium barbarorum metum Divisionem delatum. Triplices ejus translatio signatur, una apud Saussayum ad diem 28 Februario; altera in Florario nostro Ms. ad diem 11 Februario; tertia ad 24 Octobris in eodem. Verum quo tempore, et quo facte sint binæ hæc translationes, dictum Florarium non edicit.

ee Agrimi Chartam, unde haec Theobaudus habuit, integrum habes ex Chronico Besuensi num. 27 et seq. Comment. prævii. Sedet Agrimus in Linconensi cathedra saltem ab anno 889, uti ex eadem Charta conficitur, monachus mortuus sub annum 910 in S. Benigni monasterio.

ff Hinc, Theobaudum monachum Besuensem fuisse, colliges, uti et auctorem libri secundi Miraculorum S. Prudentii, qui proxime sequitur.

gg Ex his colligo, Theobaudum librum secundum Miraculorum S. Prudentii non transcripsisse ipsius auctoris sui ubique verbis; sed quodam in ille mutavisse, rescidisse, supplesse, etsi non admodum multa; licet paulo infra dicat, se dicto libro Miraculorum S. Prudentii secundo ejusdem Martyris virtutes seu miracula assignare, ut olim scripta sunt. Rem declarabunt uberior ea, que in librum II Miraculorum S. Prudentii ex Ms. Divisioni, quod a sexcentis aut septingentis annis exaratum Chiffletius censuit, infra annotabuntur.

AUCTORE
THEOBAUDO.

LIBER II.

CAPUT I.

Depositis Besuœ S. Prudentii reliquiis, varia ibi miracula ad illius invocationem eduntur.

Decursis in priore volumine, qualiter sacra-

tissimus martyr Prudentius, hostibus evictis,

45

policam

AUCTORE
ANONYMO.
S. Prudentius
paralyticum
et anum con-
tractam sa-
nat,

a
b
c

cæcitatem,
morbum le-
thalium, clau-
dicationem,
chiragram
tolit,

* Ms. Diction.
ut

gressum con-
tracto, cæco
visum, muto
loquela,

f

policam concenterit aulam a, quoque rerum ordine nostras delatus ad oras, Besuanos subie- rit lares; in secundo nunc, quibus quantisque sese apud Besuam declaraverit virtutibus, ut olim scripta sunt b, assignare rationis ordo postulare videtur: fides autem rerum ipsarum ad primum referatur authore. Igitur dum ipsum corpus reverentissimum adhuc eminus a monasterio esset in itinere c, quo deferebatur Besuam, innumeris populorum vallatum catervis, homo quidam, Joannes nomine, qui quondam monachorum procurando ovilia, opinionis functus erat officio, asello residens ei occurrit obvius, qui jam ab annis pristinis paraliticam inciderat ægritudinem, adeo ut, membris inferioribus dissolutis, nonnisi alieno vaderet adminiculo; moxque humi prostratus, beati Martyris luctuose invocando auxilium, tibiarum quidem extensione potitus est, ita ut aliorum sublevatus adjutorio erigeretur, dene- gato sibi adhuc commeandi officio. In quo utique facto, quiddam minus rectas fidei creditur habuisse, dum, quod voluit, ex toto impetrare non potuit. At ubi templum sanctorum Apostolorum Petri et Pauli Besuense beatum corpus ingressum est, anus quedam plebeia, nomine Christina, quæ undecim annis contractionis laborabat incommodo, interventu B. Prudentii, cuius incessanter implorabat suffragia, eundi reparatio officio, suis jam, non alienis, viribus loculum, quo beatus Martyr serebatur, gaudens subsecuta est d.

21 Postquam autem in ecclesia Apostolorum Petri et Pauli sancti Martyris corpus positum est, Martina quedam infantula octennis, ab alvo materna cæcitate damnata, dum a parentibus illo fuisset deportata, quo sacer quiescebat Martyr, divina in se operante virtute, subito lucernarum rutilos coepit intueri fulgores; et, ut nativus infantibus mos est, quo sibi proprius exhiberentur, veluti pulcherrimæ res et insolite quo valebat modo, cœpit deprecari. Processu tempus effluxerat, et femina quedam, nomine Osanna, adducitur, quæ ita diræ valetudinis angore fatigabatur, quippe membris omnibus ægritudinis lethali pondere pressis; et * hominum etiam levissimos horresceret tactus: quæ, dum limina almi Clavigeri Doctorisque egregii tetigisset, omni propulsata dolore, pristinam promeruit sospitatem. Wichildis etiam nonagenaria, ut putabatur, qua usum pariter videndi atque incedendi perdiderat, tam ægritudine, quam provectori atate defessa, dum suorum amminiculio devecta, fuisset sacratissimo corpori (admotu), illico diu negatum recepit visum, et, gressibus rigido angore solitus, suis jam gavisa est vadere plantis. Nec dissimili privilegio pollet, quod Raynildis Solumgiaci ruris e annorum ferme 25 jam longe aeo sinistri brachii chiragricum incurrebat morbus, ita ut manus sibi pollice infixo, et cæteris digitis superpositis pectori adhaeret, et nullo modo divelli posset; huic divini medicaminis mox virtus adfuit, et dum, fusa oratione, limen oratorii, quo sanctus quiescebat Prudentius, fuisset egressa, pristina redditæ sanitati, adstantes grates reddere Conditori incitavit.

22 Gautselinus quoque annorum decem et octo, villa habitator, quæ vocatur Solumgiacus, præsentissimam S. Prudentii virtutem expertus est (nam illius undique membra subteriora ita sibi contractionis vindicaverat morbus, ut non

eo * loco movere, nedum incedere posset. Con- D
tigit autem, ut, aliorum manibus lectica gesta- * Ms. Diction.
toria vectus, basilicæ beatorum Apostolorum et
deserretur, qua venerabilis Prudentius martyr
miraculis publicabatur. Cumque, peracto Offi-
cio, omnes ecclesie egredieruntur, nullusque
adcessit, qui juvamen egressionis ægro tribue-
ret, remansit ibidem sui potestate privatus;
sieque factum est, ut monachi advenientes eum,
solitudinis et debilitatis causa ingemiscentem,
reperissent. Quocirca adstantes, miseratione
ducti, immo magis divino instinctu, eo, quo
fuerat lectulo deportatus, imponentes, sancto
Prudentio obtulere curandum: qui pro sui
scientia, oratione fusa, cum lacrymis Domino
prostratus, vires recepit, omnium membrorum
solutionem promeruit; et, petit baculo, eorum,
qui aderant, manibus erectus, pedibus rectus
stetit, omnibus, ut par erat, laudes Domino re-
ferentibus. Pontivincias g Vulfrada quedam
adolescentulæ oculorum octenem lugebat cali-
ginem, quæ, dum prelibatum adiit locum, velut
quilibet imperfectæ gratiæ obice argueretur, ex
parte illuminata recessit. Dierum aliquorum
evergente curriculo, puer quidam de villa, cui
nomen est Flexo h, utriusque offici, audiendi
scilicet et loquendi, subierat infensam; qui, dum
limina SS. Apostolorum Petri et Pauli attigisset,
ita curatus est, ut clare audiret et loqueretur,
Mater vero, super mirifici operis spectaculo gratia
agens Deo, cum gaudio remeavit ad sua.

23 Flaverta, Lingonicas urbis i indigena, de- E
cenni ætatis virore florescens, sexto mense ferme exacto, scapula cum brachio et manu ita fuerat enervata, ut nec quidem ea movere, nec con- tingere aliiquid posset; haec dum biduo, quod S. Martini præcedebat festivitatem, Besuense cœnobium attigisset, ipsius vigilia memorati S. Martini k, dum media nocte in ecclesia quies- cesceret, ubi sanctissimi Prudentii reverentissima gleba competenti frequentabatur honore, ipso medie noctis articulo, omni levata dolore, santiati redintegrata est. Wandalrudis quoque Adehiaciensis villa l, octo quidem ætatis annos, cœcatis vero tres et novem menses expleverat: quæ ipso die veniens, quo et superius curata, Matutinorum solemnitate peracta, gratia mendendi in domo orationis stans atque orationi incumbens, visum recepit. Soror tamen ejus im- paris ætatis et ipsa diu cum esset cæca, aliquantulum luminis promeruit, clare tamen videre non poterat. Warneldis etiam de Mentusca m, jam duodiensi, nativo lumine frustrata fuerat; haec ad præfatam contendens solemnitatem, ut debilium est consuetudinis, candelam obtulit, atque a vestigio clare lumen promeruit, omnesque ad laudes persolvendas Creatori perspicue incitavit. Ermenbertus plena indolis, utpote decem et octo annorum, Beria incola villa n, immudo spiritu arreptus, illius acriter vexabatur instinctu o. Hic, dum a parentibus plauso vectus, lorisque fortiter adstrictus, Ecclesiæ principum Apostolorum Petri et Pauli, in qua sanctus quiescebat Prudentius, præsentaretur, suffragantibus sanctis Apostolis, immo beato Prudentio interveniente, immundi spiritus ca- ruit feditate. Et quia ingrati hospitis diro horrore obtritus fuerat, licet sanæ mentis, diutino tamen laboravi incommmodo.

24 Alius quoque, nomine Winebaldus ex permulta. villa Burbureno p, eodem fatigabatur stimulo; hic, dum eidem basilicæ sistitur, humi prostra- tus

enervata vi-
res, cæcis vi-
sum reddit,
dæmone ob-
sessum libe-
rat, aliaque
i

k

l

m

n

o

p

AUCTORE
ANONYMO.

A ^q tus, orationem fudit, atque integerrimæ restitutus est sanitati. Quedam etiam femina partum sancti Sequani *q*, ut ipsa fatebatur, octo annorum expleione ita nervorum contractionem incurerat, ut calcanei natibus hererent : haec plastro superposita ad locum, quo sanctus quiescebat Prudentius, devehî cœpit : sed antequam cœnobio propinquaret, obtenu almi martyris Prudentii mirum in modum ita curata est, ut, reliquo vehicle, suis ad praedictum locum vaderet plantis. His ita rite peractis, quædam femina, quæ nonnullis evergentibus annis, ita curva manebat, ut sursum respicere omnino nequeret, præpediente infirmitate, immo et paupertate, a vicinis se ad monasterium deferri postulat : sed ejus necessitudini abuentibus cunctis, anxie cogitatio, quomodo illo deve-
*r*niret, insperato sopore depresso est : sed mox evigilans ita morbo levata est, ut propriis pedibus incedendo, male denegantibus pudorem incuteret, cæteros autem ad Deo gratias referendum secum super collato sibi beneficio invitaret. Infans, longo jam tempore audiendi desuetus officio, illuc cum matre devenit : sed,
B opitulante sancto Prudentio, ex asse curatus est. Juvenis etiam quidam Lantiliaci *r* ruris, cognomento Ermembaldus, viginti ferme annorum, ab inuite astate claudus, Sanctorum patrocinio expedit, et integrè sanatus recessit.

modo relatis

s

C 25 Beriensis villa *s* puer quidam prefato monasterio delatus est, qui ab ipsis cunabulis manu cum brachio dextro, cubito quoque et scapula ita viduatus fuerat, ut præmortua videbantur. Die autem Parasceves, fratribus ex more vigilias celebrantibus, cœpit magnis insistere vocibus, utpote divellentibus se ad invicem membris, et illico reformatus est sanitati. Operæ pretium est illud etiam litteris allegare, quod quidam, nomine Esemegaudus, ex villa, que vocatur Campo-Cervina *l*, jam quinquagesimum ætatis agens annum, decennio claudus manebat, ita ut vehicleto de loco ad locum emigraret. Is ante Quadragesimam jam dictum cœnobium petuit, ibique sanctum Pascha spe recuperandæ salutis sostiens, eodem die dividnam in se virtutem expertus est : nam ut sacram officium, prout tempus dictaverat, exactum est, rigidæ diu membra, divina pietate medicata, cœpere paulatim extendi, ita ut, obortis lacrymis, magnis vocibus inclamaret. Quo spectaculo, signis ex more pulsatis, utriusque sexus non minima multitudine gratias cum lacrymis cœpit agere ^{*}. Referendum etiam, quod cunctis perspicuum fuit : infantula quædam, nomine Adisindis, partium Chohone *u* ex villa, cui nomen est Sauste, diutino cœcitatim somno sopita, tertia feria ante medium Pascha ad sepelium oratorium plebeia cum multitudine venit, et inolita bonitate Dei quarta feria subsequenti, quo caruerat, lumen accepit, omnibus superno Datori gratias referentibus, qui a seculo operatur mirabilia.

** suppl ex*

Ms. Div. Deo.

u

non absimilia,

x

26 Creberrima sancti martyris Prudentii fama undecimque ad sui venerationem consecravat populos : qua comperta, vir quidam, nomine Ermenaldus, Magnimontensis accola, de villa Fluriaco *x*, dum esset cæcus, sed imposternum a Deo curandus, die Ascensionis Domini jam vespera ad monasterium contendit. Cumque venisset ad locum, quo secunda crux in via scilicet posita erat, ubi claudus per interventum beati Prudentii curari meruerat, a regente gres-

sus suos ammonetur, ibi adesse crucem, olim patratæ virtutis indicem. Sinc, inquiens, puer, tangere me crucem, propter accessit, et sursum gestiens aspicere, velut umbra paulatim dilucide, vidit eamdem pendere crucem : hic cœpit ex oculis ejus aqua cum glaucomate egredi, medium autem lignum crucis, quod pendebat divisum, idem vir sustulit, et loco priori coaptavit : inde monasterium pergens, dum portas templi paulatim attigit, lumen ex integræ recepit. Igitur fama boni odoris non modo vicina, sed etiam longe remota pergrante loca, non multis evolutis diebus, quidam ibi advenit, qui (ut ipse referebat) triennium expleverat, ex quo auditu fuerat viduatus : hic, orationis domum pia devotione ingressus, mīrum in modum auditu recepto, gratias retulit Deo.

27 Sexto vero die, jam mense Junio inchoante, idem cœnobium adventavat puella, *open suam* nomine Glismodis de Arcofracto *y* super littus *y* Albae *z* fluvii, quadriennio cæca, quæ, dum ibi recuperandi gratia nonnullis sustinuisse diebus, ex more monasterium egredientibus feminis, et ipsa, aliorum manibus deducta, pariter egressa est : haec dum, ceteris suam ingredientibus viam, sola extra portam remansisset, nacta occasione eleemosynam rogitandi, paupercula quædam infantula illuc deveniente, cur ibi sola moraretur, ab ea stipulata est ; quæ dum retulisset, se doctoris auxilio egere, illa, data ei manu, ante foræ ecclesie reduxit, et, dum in portico parumper remoraretur, veluti dilucescibus tenebris, modicum cœpit intueri lumen, et mox oratorium ingressa, clare videre promeruit. Puerulus quoque, nomine Wlfranus ^{*}, de Chyriaco *aa* prædio a parentibus pridie ante Vigiliam S. Joannis Baptista ille ^{*} ad vesperam deveyctus est, qui rudis adhuc usum locundi amiserat, et manibus tremens, easdem contractas habuerat : hic stans ante altare Principis Apostolorum, quo sanctissimum almi Prudentii corpus quiescebat, collidentibus se ad invicem puerilibus membris, plenissimæ restitutus est sanitati.

28 Quedam etiam femina, cognomento Heldeverta, ferme annorum quadragesinta, Dominico die ante Decollationem sancti Joannis Baptiste *F* Besuense cœnobium adiit; haec, tribus annis cœcitatem deformis, capitis et superciliorum incisione a medicis valde est vexata, sed a nullo curata : quæ adhuc in itinere posita, cum pervenisset ad crucem, ubi claudum et cæcum sanatos supra memoravimus, a ductore afflatur : Adest crux *bb* : at illa mentum manu sursum elevans (neque enim aliter cœlum respicere poterat) velut descicente ^{*} nebula, cœpit parumper vexillum crucis aspicere. Demum nimio sudore suffusa, et tremebundis palpitans membris, ad locum destinatum pervenit, quo utriusque sexus contendat multitudine : quibus præsentibus, dum Missarum solemnia celebabantur, lumen, quod amiserat, non sine multorum alacritate et admiratione recepit. Sed quid per visum ei actum sit, non est silentio tegendum. Pridie quippe antequam curanda venisset, dum sopori operam daret, visum est ei, illo ire debere, quo et vigilans venit. Sed dum potita sanitatem domum rediisset, non multis post evergentibus diebus, oculus ejus dexter immodico dolore gravatus, cœpit tumescere atque caligine obducere : sed dum intempestæ noctis quiete depri-

** Ms. Div.*
anno natus uno et infra,
aa
** a Ms. Div.*
abest ille

** Ms. Div.*
fatiscente

AUCTORE
ANONYMO.

prodigiose
confert.
cc

dd

ee

ff

deprimeretur, sanctus ei martyr Prudentius per visum adstitit, ejusque frontem aversa manu percutiens, dixit: « Surge et candelam ad » mensuram status tui, quo ego jaceo, citissime » defer; » surrexit mulier, sanitati reddita est, et candelam sibi indictam sancto Viro summa velocitate obtulit.

29 Vir etiam quidam, nomine Agnlays, ex comitatu Portuensi ee, villa autem Floriaciensis, dum sinistri brachii anno uno et eo amplius laboraret incommodo et a nullo medicorum redderetur incolimus, per visum uxori ejus revelatum est, ut candelas idem vir suis secum deferens, sancto se Prudentio devotus offerret; cumque, mane jam facto, ab uxore super revelatione compellaretur, candelas magno studio præparavit. Et quia præ nimia morbi valetudine ipse ferre non potuit, statim ut eas serendas portitorum dedit, mirabile dictu! integrum promovit sanitatem. Nec abs re videtur illud etiam huic Operi inserere, quod, antequam haec age-rentur, mulier quedam de Blaviaco dd villa filium manibus gestans annorum duodecim, nomine Germinium ee, ad monasterium detulit: B hic quadriennio paralysi dissolutus, velut lapis rigidus existebat, ita ut tempore edendi et bendi, resupinato eo, mater ori ejus cibum aut potum infundaret, tamquam coelari in vas fundens liquorem. Hic, ut prædiximus, monasterio devectus, aliquandiu ibi demoratus, opitulan-tibus Sanctis ff, ex asse curatus est; et, qui multis jam decadentibus diebus omnium membrorum caruerat officio, pedibus propriis hilari-riter populi subseciente caterva, suam repe-davit ad domum.

ANNOTATA.

a Phrasibus poetis non raro Theobaudus delectatur: quam hic pollicam aulam vocat, cœlum illi est; sed hoc, si qua occurrent deinceps, quia minoris momenti sunt, negligam.

b S. Prudentii miracula, hoc libro comprehensa, cum passim congruant cum Ms. nostro Divionensi, de quo supra ad litt. gg et in Com-men-tario prævio num. 9. fideliterque passim a Theobaudo descripta sint, illud separatis typis dare necesse non judicari. Si quid tamen illud inter et Theobaudum sit discriminis, lectorem non celabo.

c Primum igitur hoc miraculum contigit anno 883 mense Octobri, 6 vel 7 die.

d Utrumque miraculum cum iisdem adjunctis Ms. Divionense memorat; sed ordine inverso: Theobaudus secutus est ordinem, quo utrumque contigit: Ms. Divionense præterea utrique miraculo versus paucos subiicit, quod et alibi non raro observare licet; sed cum nihil peculiare de S. Prudentio referant, indictos præteribo.

e Codex seu Catalogus beneficiorum diæcesis Lingonensis, anno 1626 Parisiis editus, pag. A1 Solangeum (Gallice Solangy) refert inter beneficia curata decanatus Tornodorensis (Tonnerre): at pag. 78 Selongeyum (Gallice Selongey) in decanatu Granceii, hic, ut opinor, memoratum: vicus est ad fluvium (la Venelle) hanc procul Besua, prout notatur tum in Tabula geographicâ partis Septentrionalis ducatus Burgundia, tum in Tabula partis Meridionalis Campanie per Guilielmum de l'Isle.

f Idem videtur locus, de quo proxime egi.

g Locum hunc non reperi: reor interim, ad

fluvium (la Vingenne,) qui non procul Besua D fluit, sicut fuisse.

h Nec hunc reperi.

i Urbs est Gallicæ in Campania Burgundiaeque

confiniis, Gallice Langres.

k Sic recte: male habet Ms. nostrum Divio-

nense: memorati martyris pro memorati Martini.

l Hanc quoque villam frustra quesiri.

m In Chronico Besuensi pag. 662 Mentusca sita legitur in territorio Attoarenium (in quo et Besua est) iuxta Ararim, Gallice la Saone.

n Vicus juxta fluvium Tillam (la Tille) prope Besuam.

o Sequuntur pauca in Ms. Divionensi, hic a Theobaldo omisa, salva tamen rei substantia. Nimirum hæc: Qui non modo hominum, verum etiam porcorum gaudere pingue scere tabo, si-cut per quendam dictum est, quia niger hispidus, horrens, permittente Domino, porcinum invasit gregem.

p Vicus, ut opinor, prope Besuam, Gallice dictus Bourberain.

q Gallice S. Seine vel Seyne: non unus hujus nominis vicus illis in regionibus occurrit: proximus Besua, quique hic videtur intelligi, est vicus E S. Sequani juxta Vincennam, Gallice S. Seyne sur Vingenne. Alius, S. Seyne sur Igon. Primo præterea vicinus est viculus Tour de S. Seyne.

r Villa in pago Divionensi, ait Scriptorum Rerum Gallicarum editor Bouquetus tom. VIII in Indice Geographicâ, ubi scribitur Lentiliacus: Ms. Divionense habet Lentiliaci juris: forte est Lantena apud Guilielmum de l'Isle.

s Vide supra lit. n.

t Hanc nusquam inveni; nisi sit Courchamp prope Besuam non procul Vingenna fluvio.

u Guilielmus de l'Isle in Tabula Geographicâ partis Meridionalis Campanie vicum Cohons non procul civitate Lingonensi, hanc inter et Montem Salionis collocat: hunc codex beneficiorum supra citatus Cohonet vocat, et in decanatu Mogii collocat: nec alium hic intelligi reor.

x Floriacum opinor, quod in decanatu S. Se-quani Codex supra laudatus pag. 67 collocat: situm est in finibus territorii Divionensis non procul fluvio Oscara (l'Ouche): nec hinc longe distat vicus Memont, Magnimontensis a Theobaldo dictus.

y Locum hunc nusquam reperi.

z Alba seu Albula in Burgundia oritur, Gallice Aube; Campaniam permeat, auctusque aliquot fluvii dein in Sequanam se exonerat.

aa An Cirey vicus, in Ausseniensis et Divio-nensis prefectoriarum confiniis situs?

bb Addit Ms. Divionense: divinis publicata virtutibus.

cc Forte pagus Pertensis (le Pertois) Gallice tractus ad Matronam, hic significatur.

dd An Blaviacum idem forte vicus, qui Blagny prope Besuam apud Guilielmum de l'Isle?

ee Germundus dicitur in Ms. Divionensi.

ff Verosimile est a matre et pueru Besuenses patronos, hosque inter S. Prudentium, invocatos fuisse.

CAPUT